

سلسله جنون

شمس و مولوی

جلد اول

www.ketab.ir

نویسنده:

معصومه حبیب وند

سرناسه	: حبیب‌وند، معصومه، ۱۳۴۷ -
عنوان قراردادی	: مثنوی. برگزیده. شرح
عنوان و نام پدیدآور	: دیوان شمس تبریزی. برگزیده. شرح. مقالات. برگزیده. شرح
مشخصات نشر	: سلسله جنون: شمس و مولوی/مولف معصومه حبیب‌وند
مشخصات ظاهری	: تهران: ندای کارآفرین، ۱۳۹۷-
شابک	: ج. ۱۷۶ ص. : 978-600-482-097-4
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
عنوان دیگر	: شمس و مولوی.
موضوع	: مولوی، جلال‌الدین محمدبن محمد، ۶۰۴ - ۷۲۲ق. -- نقد و تفسیر
موضوع	: Mowlavi, Jalaloddin Mohammad ibn-e Mohammad, 1207 - 1273-- Criticism and interpretation
موضوع	: شمس تبریزی، محمد بن علی، ۵۸۲؟-۶۴۵ق. -- نقد و تفسیر
موضوع	: Mohammad ibn Ali-- Criticism and interpretation. Shams Tabrizi
موضوع	: شمس تبریزی، محمد بن علی، ۵۸۲؟-۶۴۵ق. -- تأثیر -- مولوی، جلال‌الدین محمدبن محمد، ۶۰۴ - ۷۲۲ق.
موضوع	: مولوی، جلال‌الدین محمدبن محمد، ۶۰۴ - ۷۲۲ق. مثنوی -- نقد و تفسیر
موضوع	: Mowlavi, Jalaloddin Muhammad ibn Muhammad, 1207-1273 .Masnavi-- Criticism and interpretation
موضوع	: مولوی، جلال‌الدین محمدبن محمد، ۶۰۴ - ۷۲۲ق. شمس تبریزی -- نقد و تفسیر
موضوع	: Mowlavi, Jalaloddin Mohammad ibn Mohammad, 1207 - 1273 . Shams Tabrizi -- Criticism and interpretation
موضوع	: شمس تبریزی، محمدبن علی، ۵۸۲؟ - ۶۴۵ق. مقالات -- نقد و تفسیر
موضوع	: شعر فارسی -- قرن ۷ق. -- تاریخ و نقد
موضوع	: Persian poetry -- 13th century -- History and criticism
موضوع	: شعر عرفانی فارسی -- قرن ۷ق. -- تاریخ و نقد
موضوع	: Sufi poetry, Persian - 13th century -- History and criticism
موضوع	: عرفان -- متون قدیمی تا قرن ۱۴
موضوع	: Mysticism -- Early works to 20th century
موضوع	: شعر فارسی -- قرن ۷ق.
موضوع	: Persian poetry -- 13th century
شناسه افزوده	: مولوی، جلال‌الدین محمدبن محمد، ۶۰۴ - ۷۲۲ق. مثنوی. برگزیده. شرح
شناسه افزوده	: مولوی، جلال‌الدین محمدبن محمد، ۶۰۴ - ۷۲۲ق. دیوان شمس تبریزی. برگزیده. شرح
شناسه افزوده	: شمس تبریزی، محمدبن علی، ۵۸۲؟ - ۶۴۵ق. مقالات. برگزیده. شرح
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷ اس ۲/ح ۵۳۰۱ PIR
رده بندی دیویی	: ۳۱/۱۸۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۷۰۰۳۰

نام کتاب :	سپاس خون (شمس و مولوی) جلد اول
نویسنده :	معصومه حبیب‌وند
طراح جلد :	رضا کاوه
صفحه آرا :	اکرم ملک‌نژاد
تیراژ :	۱۰۰۰
نوبت چاپ :	اول ۱۳۹۷
قیمت :	۲۵۶۰۰ تومان
شابک :	۹۷۸-۶۰۰-۴۸۲-۰۹۷-۴

تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخررازی، نبش کوچه انوری، پلاک ۲۹

تلفن تماس: ۶۶۴۰۲۷۲۲

WWW.NedayeKarafarin.ir

فهرست مطالب

۹.....	پیشگفتار.....
۱۱.....	سیری به عرفان و تصوف.....
۱۱.....	الف) عرفان.....
۱۲.....	ب) تصوف.....
۱۳.....	تصوف زاهدانه و عاشقانه.....
۱۶.....	تفاوت عرفان و تصوف.....
۱۷.....	شرح احوال، زندگی، آثار و اندیشه‌های شاعران مورد تحقیق.....
۱۷.....	الف) شرح حال و افکار مولانا.....
۱۹.....	برخیزش - شمس با مولانا.....
۲۱.....	آثار مولانا.....
۲۲.....	وفات مولانا.....
۲۳.....	ب) احوال و افکار شمس تبریزی.....
۲۳.....	معرفی شمس.....
۲۳.....	شخصیت شمس.....
۲۴.....	مکتب شمس.....
۲۵.....	سخنان شمس.....
۲۶.....	سخن شمس درباره مولانا.....
۲۶.....	نثر و طنز شمس.....
۲۷.....	انس و الفت شمس با قرآن.....
۲۸.....	درون مایه سخن شمس.....
۲۸.....	آثار شمس.....
۲۸.....	غیبت شمس.....
۳۰.....	بخش اول: بررسی تغییر و تحول درونی مولوی تحت تأثیر آشنایی با شمس تبریزی.....
۸۵.....	بخش دوم: اشتراک لفظ و معنا در مثنوی معنوی، مقالات شمس تبریزی و دیوان شمس.....
۸۵.....	توحید و تجلی خدا در شمس جهت.....
۹۰.....	دل آیینیهی تمام نمای صفات حق.....
۹۵.....	غذای روح عاشقان.....
۹۸.....	شناختن راه درست برای رهایی از خودی و خودآگاهی و رسیدن به مقام بیخودی.....

۱۰۰	 بیان حقیقت کفر و ایمان از نظر عارفان و صوفیان
۱۰۲	 عنان اختیار خویش به دیگران سپردن
۱۰۶	 روشنگران راه حقیقت
۱۰۹	 ادیان مختلف و کثرت راه‌ها به سوی حق
۱۱۰	 قهر و لطف شراب یک خم در دو جام متفاوت
۱۱۲	 راز فنای این جهان و بقای آن جهان
۱۱۴	 علت عجز زبان در بیان حقایق
۱۱۷	 آثار سخن برآمده از دل
۱۱۹	 خاموشی ارداران
۱۲۱	 سر پاکی و کسو نیست عاشق
۱۲۳	 میزان قدرت انسان در شناخت و تعریف روح
۱۲۶	 تأثیر بیداری در اوضاع و احوال روح انسان
۱۲۹	 شناسایی مار درون و راه مبارزه با آن
۱۳۳	 ارزش و مرتبه حس‌های درونی
۱۳۷	 دریا وجودی پاک و زلال و پر از اسرار
۱۳۹	 مستغرقان آب و تشنگان مدام
۱۴۱	 حقیقت آفتاب
۱۴۳	 دل کعبه معنی
۱۴۹	 بهشت و دوزخ از نگاه عارفان و صوفیان
۱۵۳	 انسان در محاصره حجاب‌ها
۱۵۷	 اصالت و حقیقت خیال
۱۶۰	 عشق موجودی پیدا و پنهان و غیر قابل تعریف
۱۶۶	 سایه‌ها در جست و جوی حقیقت خویش
۱۶۹	 جلوه‌های گوناگون قیامت
۱۷۳	 منابع

پیشگفتار

خدا را شاکرم که این فرصت را به من عطا فرمودند که توانستم درباره‌ی بلندترین قله‌ی ادب و عرفان این مرز و بوم حضرت مولانا و مرشد معنوی او شمس تبریزی مطالعه، تحقیق و تفحص بیشتری نمایم. آنچه مرا به نوشتن این کتاب وا می‌داشت با لبی تشنه و عطش سوزناک خود را در ساحل این بحر عمیق منفعل می‌دیدم تشنگی و عطش معنی از یک سو و جذبه و زیبایی این بحر از سوی دیگر این جسارت و امید را به من بخشید تا پای در این نهادم و دل به دریا سپردم با آنکه اساتید بزرگ و نامداری بر این زمینه قلم فرسایی نموده‌اند و هر کدام از این عزیزان جمال شاه را با دیده‌ی شه‌شازانانه تصویر و تفسیر کرده‌اند «شاه گشادست رو دیده‌ی شه بین کراست» اما قصه نوشتن کتاب ما یاد آور حکایت «داستان پیل است در تاریکی» که ما به زعم خود عضوی از این حقیقت مطلق را لمس نموده و نظر خود را نه چنان که هست بلکه چنان که من در آن نموده‌ام اظهار نموده، و معلوم است که این نظر خالی از عیب و نقص نیست.

نکته مهم دیگری که ذکر آن ضروری است خصوصیات و ویژگی‌های ممتاز و منحصر دو اثر گران قدر مثنوی معنوی و دیوان شمس مولوی که در هیچ کدام از آثار ادب ما مشاهده نمی‌گردد کسانی که در این بحر به غواصی پرداخته‌اند به نکات برجسته زیر اذعان دارند: که این دریا را پایانی نیست و در هنگام غواصی هر لحظه صید گران بهایی نصیب تو می‌گردد که با حیرت به شیفتگی و دل بردگی تو می‌افزاید صیدهای عجیبی که در هیچ بحری به مشاهده آن نخواهی یافت و به قول خود مولانا «چشم از پی آن باید تا چیز عجب بیند» و هر چه از این بحر بنوشیم عطش را مضاعف می‌کند تا جایی که فرد دچار استغسای معنوی می‌گردد. و

همچنین حدود، صدور، وسعت و عمق این بحر لایتناهی است، و در دل آن بی نهایت جزیره وجود دارد و در هر جزیره درختانی سر سبز و تازه مشاهده می‌کنی که ریشه در زمین و سر بر آسمان کشیده‌اند و بر هر شاخی پرندگان عجیبی نشسته‌اند که نغمه‌ی شیرینشان روح نواز و دل انگیز است پس از چندی که به غواصی می‌پردازید خود را در این دریا، گمشده می‌بینید «گم شدن در گم شدن دین من است» در این گمشدگی و حیرت است که در برابر عظمت آن بارگاه به تهی دستی و عدم بذاعت معنوی خود اقرار و اعتراف می‌کنی و خود را فنا شده می‌یابی. این کتاب که در دو بخش تناسل شده است که بعد از مقدمه و پیشگفتار و توضیح مختصری از عرفان و تصوف به اخصار زندگی و چارچوب فکری مولانا و افکار و احوال شمس تبریزی در سایه مولانا^۱ معرفی کرده، و چگونگی آشنایی وی با شمس تبریزی را نشان داده است. در بخش اول به بررسی تغییر و تحول درونی مولوی تحت تأثیر آشنایی با شمس تبریزی پرداخته شده است. در بخش دوم که در بردارنده ی متن اصلی و جوهر کلام ماست از طریق بررسی تطبیقی اشعار مولانا و مقالات شمس، همسانی‌های فکری و محتوایی و بیان آموزه‌های دینی و عرفانی دو عارف مورد ارزیابی قرار گرفته است. در این پژوهش شیوه کار ما تحلیلی تطبیقی و کتاب خانه‌ای بوده، و چون محور بحث ما در سه کتاب معنوی، دیوان شمس و مقالات شمس تبریزی محدود می‌شده است لذا شیوه تحقیق به تفحص خود را بیشتر براساس این سه کتاب قرار داده‌ایم و گاهی به ناچار، به هنگام ضرورت از آثار بزرگان دیگری در این کار بهره جسته‌ایم.